

ROZLUŠTĚNO LOGISTICKÉ TAJEMSTVÍ NEBOLI ZÁHADA ČESKÉHO KRÁLE

J. G. LEBEDĚV

ABSTRACT: Professor of Moscow Technical University (MISiS Moscow) – author of the book on the logistic theory of harmonized supply chains and at the same time expert in the area of European historical development – he „discovers“ and highlights the personality of the medieval Czech King and Roman Emperor Karl IV. According to the author, Karl IV. has understood the exceptionality of both geographical and political positions of Czech countries within Europe and his genius monarchic decisions regarding development of infrastructure, crafts, business and educational base predestinated their important historical role. His idea of „centrism“ corresponds to principles of modern logistics and so it advances by many years its era and it is a form of heritage for the role of current Czech Republic in the for European integration in the conditions of globalization.

KEY WORDS: harmonized supply chains, hexagram (safety star), pentagram, idea of centrism, model of kingdom development and defence, attraktor, targogravitronit

Kod da Vinci se opozdil oproti Karlu IV. o 130 let.

autor

1 VZNIK LOGISTICKÉHO TAJEMSTVÍ ČESKÉHO KRÁLE KARLA IV.

Když se lov v Českém lese protáhl, u ohně se nečekaně objevil český král Karel IV. (1316 – 1378). Tehdy k večeru uviděl Karel IV. jak z velkého ohniště se sykotem vylétají šesticipé hvězdy, přesně takové jaké jsou pod křížem templářů se zbytky ostatků jeho prapředka, svaté Anežky, dcery Otakara I. Hvězdy chaoticky vznikaly, vycházely a hasly na pozadí tmavnoucího lesa a přitom sežehly všechno, co bylo poblíž. Když se král přiblížil, uviděl na dně zčervenaleho ohniště zvláštní síťku z šestiúhelníků. Poté vidění zmizelo. Karel IV. se tomu jevu podivil a zeptal se starého kuchaře, zda to, co uviděl, se stává vždycky. Kuchař řekl, že tak se stává vždycky, když je ohniště nebo pánev rozžhavená a je v ní aspoň trochu tuku. Ale neví, proč se ty šestiúhelníky náhle objevují a beze stopy mizí. Nevěděl to ani král. Ani nemohl vědět, že každá planeta z galaxie je obklopena nejen vlastní, ale i obrovskou společnou energetickou oblastí v podobě mřížky ze šestiúhelníků. Rovněž struktura vody se vlivem slov díky nebo klidné hudby mění a připomíná soubor šesticipých hvězd. Nicméně v tom okamžiku král nijak nemohl souhlasit se svým soupeřem, anglickým opatem Wiliamem Occamem (1285 – 1349), podle něhož jevy neobjasněné skutečnou vědou nemají právo na existenci. Ten navíc Karla IV. hanlivě nazýval spíše duchovním než králem, ačkoliv se takové spojení považovalo pro ideálního vládce za pozitivní. Taková tradice zpočátku vznikla na Východě a postupně přecházela i na Západ. Začalo to v roce 539 před naším letopočtem, když Kýros II dobyl Nový Babylon. Tehdy mu místní duchovní, kteří nesouhlasili s chaldejskou dynastií, otevřeli městské brány a požádali ho, aby se stal soudcem v jejich sporech. Když to Kýros splnil, začal pro navrátilce z babylonského zajetí obnovovat chrámy v Jerusálemu. Ideologie „Nového Jerusálema“ vznikla a rozvíjela se pod kontrolou perského Rex clericorum (imperátor – duchovní).

Karel IV nepřikládal tomu, co uviděl, zvláštní význam, ale navždy si ten případ zapamatoval. Král se zabývá vším. Jak se ukázalo, hvězdy ze šestiúhelníků vyskakující chaoticky z ohniště nebyly žádným příznakem. Opravdu za určitých podmínek existují. Pronikavý pohled zvědavého krále správně určil tvar objevujících se a mizejících šestiúhelníků na dně ohniště.

Lidé od pradávna s pokornou hrůzou pozorovali, že když se plamen okamžitě rozhoří, může poskytnout zázračnou podívanou. Svědkem toho se stal i znamenitý český král. Třeba však přiznat, že až za více než 600 let bylo vysvětleno to, co viděl. Speciálním výzkumem s následným modelováním a výpočty bylo objasněno to, k čemu dochází v ohništi nebo na pánvi. Pomohl při tom synergický přístup při zkoumání složitých jevů. Jakkoli je to podivné, avšak právě synergika se zabývá obtížně řešitelným problémem uspořádání chaosu. Vysvětluje mnohotvárnost chaosu, zároveň nově oceňuje jeho úlohu v procesu evoluce složitě organizovaných systémů. Vyhledává pravidla, podle nichž vlivem samoorganizování systémů vzniká z chaosu pořádek. Synergika přitom navrhuje, jak pro libovolné systémy zajistit stálost struktur s novými vlastnostmi. Právě synergika vychovala vědce, kteří podle Nitzscheho byli „schopni vytvořit tančící hvězdu“. Nicméně, dodal: „... k tomu bylo třeba nosit v sobě chaos“. Podle jména jednoho z vědců jsou nazvány šestiúhelníkové buňky, vytvářející se v ohništi jako důsledek vzniku chaotických hydrodynamických vírů při ohřevu tenké vrstvy tuku. Jde o to, že při malých hodnotách gradientu teplot po výšce vrstvy dochází k přenosu tepla pouze vlivem tepelné vodivosti kapaliny, to znamená pomocí molekulárního přenosu tepla. V tomto případě všechny části tekutiny jsou v klidu, nejsou v ní pohybující se toky hmoty. Při dosažení kritické hodnoty gradientu teplot není schopen molekulární mechanismus přenosu tepla zabezpečit další vzestup toku tepla. A tehdy v kapalině vznikají konvexní toky v podobě uzavřených kontur. Při pohledu shora tyto kontury vypadají jako síťka z šestiúhelníků, které jsou podle objevitele nazvány „Benárovými buňkami“. Když je před 600 lety uviděl Karel IV., zamyslel se, avšak nedokázal je vysvětlit. Nepomohly mu ani knihy z alchymie, a to nehovoříme o použití mnohých jiných králových znalostí (znal dokonce astrologická vysvětlení dat narození Krista a Mohameda).

Každou sekundu vidí kuchaři na celém světě var tenké vrstvy ohřátého tuku na pánvi. Ale nikdo z nich nevěnuje pozornost tomu, že při silném ohřátí se vždycky celý povrch tuku neočekávaně mění. Rozbývá se na pravidelné šestiúhelníky nebo válcovité buňky. Struktura povrchu na pánvi se začne podobat včelím plástům. Tato pozoruhodná přeměna se nazývá Benárovým jevem. Hlubší vysvětlení bylo možné díky pracím laureáta Nobelovy ceny Ilji Prigožina, který zavedl do vědy pojem „disipativních - rozptylujících struktur v nerovnovážných, nestálých nelineárních a otevřených systémech“. Je to podivné, avšak teorie paradoxních disipativních struktur určila přesně charakteristické rozměry konvekčních buněk a formu vyskakujících z nich hvězd. Ukázalo se, že nezávisí na velikosti ohniště, nýbrž závisí pouze na vlastnostech samotného procesu předávání energie. Král všechno toto nemohl samozřejmě vědět, ale podivil se samotné skutečnosti nestálého objevování a mizení stále stejného šestiúhelníkového tvaru. Jiné je to u včelích pláství, kde podobné mřížky z šestiúhelníků slouží jako zásobníky medu. Obvyklé představy o věčnosti světa byly otřeseny. Je možné, že tato forma jako vnucující se myšlenka ještě více udivila Karla IV.

..... Do oken královského zámku, která byla otevřena dokořán, silně zafoukal jarní vítr a téměř smetl ze stolu mapu Evropy, přivezenou z Paříže. Karel IV. instinktivně uchopil, co měl po levé ruce. Byl to korunovační zlatý kříž s podstavcem, který stál vedle.^{1/} Rychlým pohybem ho král postavil na vzedmutou mapu. Když vítr utichl, král odstranil kříž z mapy a postavil ho na původní místo. Přitom si všiml prohlubní a protržení na plátěné mapě, které vznikly úderem šestiúhelníkového podstavce tříkilového kříže. Střídaly se jako obrys výstupků na koncích podstavce. Ty měly pro zvýšení stability tvar vlaštovčího ocasu^{2/} a podobaly se zachyceným koncům střel. Při sblížení by se všechny setkaly v jednom bodě ve středu kružnice vedené konci výstupků podstavce. Hned bylo jasné, že všechny tři směry, v nichž bylo možné sblížení dvojic konců střel, jsou rozmístěny ve stejném úhlu. Všechno to Karel IV. viděl, pocítil a objasnil na improvizovaném schématu ukázaném na obr. 1. Toto schéma si myšlenkově představil přímo na neúmyslně pomačkané a poškozené mapě. Karel IV. si přirozeně nemyslel, že někdo tajně nahlédne a uhádne myšlenky, které ho napadly na jaře roku 135... Stalo se to v kapli svaté Kateřiny, která nebyla ještě úplně dokončena, byla však nejoblíbenějším místem budovaného hradu Karlštejna, kam se zpravidla Karel IV. uchyloval před přijetím

^{1/} Kříž stál ve výklenku oltáře vlevo od stolu, loktem pravé ruky stačil král přimáčkнуть mapu ke stolu.

^{2/} Dva konce podstavce zanechaly tmavé skvrny, protože v oltáři byl rozlitý posvátný olej.

nejdůležitějších rozhodnutí. Nikomu nebylo dovoleno znepokojovat vládcu, když zde byl při soustředění a přemýšlení. Síly a inspirace čerpal z drahocenných relikvií, které byly ve výklenku nad oltářem před nástěnnou malbou. Ne náhodou je na ní vyobrazen Karel IV. se svou ženou na kolenou, jak prosí skloněnou nad ním madonu s dítětem o pomoc při práci, v přítomnosti sochy ukřižovaného Krista na oltáři a dalších svatých, jejichž podobizny jsou umístěny na bočních stěnách kaple. Tyto stěny jsou také obloženy šestiúhelníkovými leštěnými destičkami z karneolu, jaspisu a chalcedonu, které nejednou králi připomínaly šestiúhelníky, které dávno předtím viděl v ohništi, z něhož vylétaly hvězdy. Pozlacené mezery mezi destičkami vytvářely iluzi včelího úlu s příměsí vůně dřeva, které zde bylo uschováno, a z něhož byla postavena Noemova archa. I v současnosti se nad vstupními dveřmi do kaple, dochovanými z té doby, stkví malba dvorního umělce – mistra Teodorika – s vyobrazením profilu Karla IV. s ženou Annou Svidnickou, jak společně drží korunovační kříž s původním podstavcem, jímž král zatížil mapu.

Obr. 1 Města – pevnosti (□) založená Karlem IV. podle obranného schématu, který vypracoval (část mapy středověké Evropy s prvotními hranicemi Českého království); , města – pevnosti předpokládaná ve schématu obrany

Král v zásadě minohem dřív vyřešil alternativní úlohu: co je lepší a důležitější – umístit tyto drahocennosti v úkrytu, např. v komodě, nebo je rozmístit tak, aby zdůrazňovaly význam hlavního symbolu křesťanství. Proto ukládal obtížně získávané drahocenné relikvie ve speciálně zhotovených pouzdrech a výklencích přímo na korunovačním kříži. I když ne tak často, avšak společně s jinými královskými znaky, byl kříž vystavován pro všechen lid. Papež Inocenc VI. posvětil tento kříž a

potvrdil odpuštění hříchů těm, kteří ho uvidí. Koneckonců na kříži byly umístěny kousky dřeva z kříže, na němž byl ukřižován Ježíš. Kříž byl nalezen Helenou – matkou Konstantina Velikého. Na konci kříže relikviáře byl upevněn hřeb z Ježíšova kříže, kousek provazu, kterým byl Ježíš připoután, hubka ke smáčení jeho vyprahlých rtů a rovněž dva ostny z Kristovy trnové koruny. Všechny tyto relikvie byly přikryty křížálovým víčkem. Karel IV. vlastníma rukama vybíral tyto relikvie a dbal na to, aby byly uchovávány pohromadě. Kromě toho na obou stranách kříže bylo upevněno devět kamenů, mezi nimi i kámen s podobiznou Alexandra Makedonského (3. století). Tři kameny byly antické a pět byzantských. Kříž je ozdoben perlami, safíry, spinelem a smaragdem. Třeba říci, že Karel IV. začal tyto relikvie sbírat ještě zcela mladý ve Francii a pokračoval v tom po celý život.^{4/} Byl největším sběratelem od antické doby, ačkoliv v Byzanci již taková tradice existovala.

Právě v takovém neobvykle dokonalém stavu se drahocenný korunovační kříž, který nejednou držel v rukou Karel IV., avšak již s pozlaceným měděným podstavcem, dochoval do našich dnů. Podivná dlouhodobost, přitažlivost a životnost korunovačního kříže se vysvětluje nejen tím, že Karlem IV. a následujícími vládci byl zřídka vystavován a ukazován, ale také tím, že poměr jeho výšky a šířky je blízký k magickému zlatému řezu. Hlavní „zásluha“ kříže však spočívá v tom, že jeho náhodným použitím začala usilovná duševní práce Karla IV. a sice formování logistické myšlenky „centrismu“ a na jejím základě vytvoření obranného schématu hlavního města českého státu – Prahy. Avšak tento strategický úkol se změnil v logistické tajemství Karla IV., jehož rozluštění bylo možné pouze s pomocí teorie harmonizovaných logistických řetězců dodávek, kterou navrhl autor tohoto článku [1, 2]. Jak k tomu došlo, bude ukázáno dále.

2 TVORBA LOGISTICKÉHO TAJEMSTVÍ KRÁLE

Karel IV. se podíval na stopy, které zanechal na mapě podstavec kříže, nevydržel a zakreslil tři přímkami procházející šipkami. Sám se přesvědčil, že se čáry skutečně protínají v jednom místě. Podivil se tomu, že průsečík čar je téměř tam, kde je na mapě vyznačena Praha (obr. 1). Tehdy Karel IV. začal ještě pozorněji prohlížet přímkami prodloužené „koncovkami šipek“ na celé mapě. Ukázalo se, že na každé z nich v různé vzdálenosti od Prahy jsou jiná knížectví a státy. Tak například ve východním směru se nachází neklidné Polsko, Kyjevské Rusko a všechny strašící Tataromongolsko. A v opačném západním směru – Francie, Lucembursko a Německo. Severozápadně je Anglie a Německo, jihovýchodně Maďarsko a dále Byzanc. Severovýchodně je Polsko, skandinávské a pobaltské země, západně Řím. „Pokud všechny tyto země kolem Čech - zamyslel se Karel IV. – budou chtít obchodovat nebo bojovat jedna s druhou, pak nemohou mít mou zemi. To je současně dobře i špatně. Je pozoruhodné, že Praha je ve středu Evropy^{5/}. Kdyby se někdo vydal na dalekou cestu, na druhý konec Evropy, pak by při nejkratší cestě neminul Prahu. Proto všechno, co znají a umějí jiné národy, nutně skončí v hlavním městě Českého státu“.

Tato myšlenka prostoupila krále a ten měl vnuknutí. Právě v tom okamžiku Karel IV. zformuloval základní logistický princip: „Kdo je ve středu – ten je všude!“ Karel IV. tak přijal svou základní ideu „centrismu“. Poděkoval Nejvyššímu za to, že daroval jeho vlasti unikátní zeměpisnou polohu.

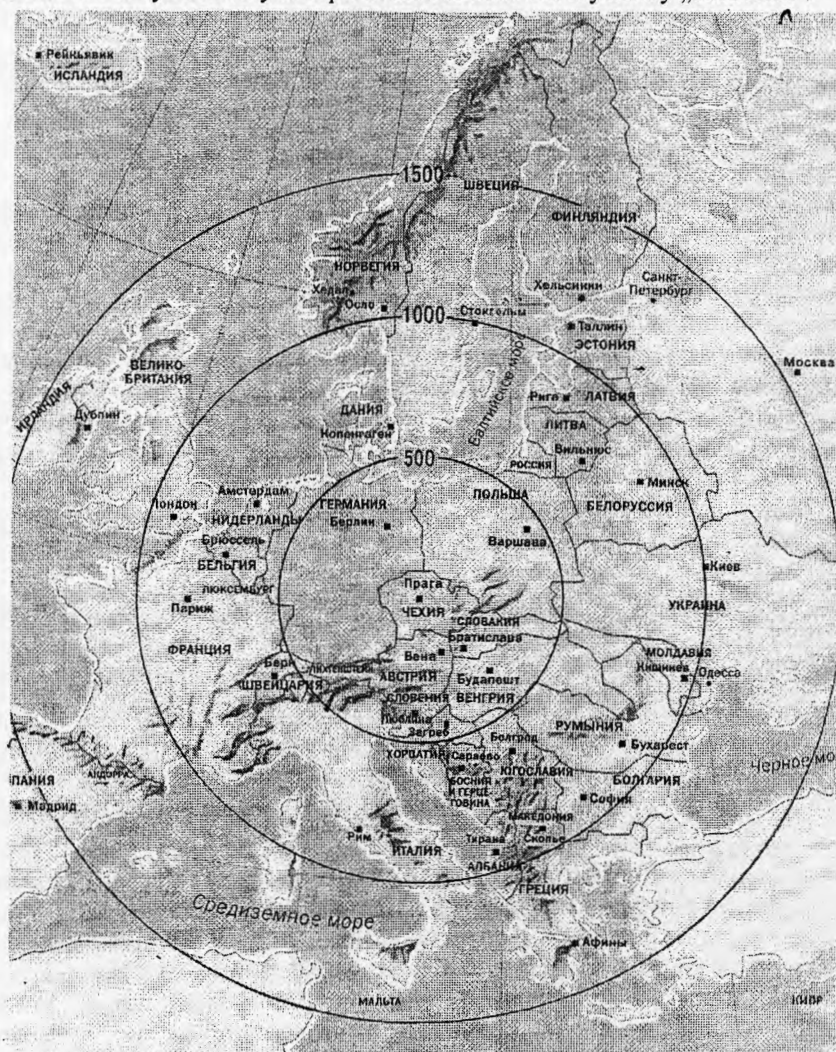
Horlivě se pomodlil, blahořečil kříž, který sehrál osudovou úlohu. Král si pomyslel, že vítr, který nadzvedl mapu nad stolem, nebyl ničím jiným než zvěstovatelem, poslaným Bohem. Kříž, který Karel IV. včas zvedl, nutně musel vést k jedinému závěru, o němž téměř po 100 letech Leonardo da Vinci řekl: „Těleso se pohybuje proto, protože se chce zastavit“. Náhodný králův zásah proti větru

^{4/} Král měl např. kousek ubrusu, o němž se předpokládalo, že je ze stolu „Tajné večeře“ Kristovy apoštolů. Tato relikvie je v nádobě s 12 hranami. Nádoba je zhotovena z kamene.

^{5/} V současné době v kružnici se středem v Praze a poloměrem 500 km je 8 hlavních měst evropských zemí, s poloměrem 1000 km – ještě 20 hlavních měst a s poloměrem 1500 km – lze dodatečně napočítat 8 hlavních měst (viz obr. 2). Pokud za kritérium k řešení úlohy nalezení středu Evropy zvolíme minimum součtu nejkratších vzdáleností mezi ním a periferními klíčovými body (hlavní města států), pak tomuto kritériu vyhovuje pouze poloha Prahy.

s nenáhodnou shodou průsečíků hlavních směrů pohybu v Evropě právě v Praze, jej přivedl k myšlence o nezbytnosti přijmout strategická rozhodnutí o rozvoji a obraně státu před nežádanými vpády. Pociťoval, že si to vyžádá bezvýhradné přijetí pochopené myšlenky „centrismu“ jako návodu k jednání. Ostatně, Karel IV. tak již předtím jednal, když navštěvoval v mládí Sorbonnu. Právě v Praze založil první univerzitu jako jedno ze středisek evropské vědy, jehož úkolem bylo shromažďování a výměna nových znalostí. Dokonce dokument o založení univerzity a zrušení univerzitních daní má královu pečeť s překřížením uprostřed. A kdyby jen to!

Ze všech stran, z blízkých i vzdálených zemí čerpal Karel IV. všechno, co může posílit jeho království. Přitom nepůsobil silou, nýbrž uměním předvídat a domluvit se. Výsledkem bylo, že potomkům zanechal hospodářsky a kulturně rozvinutý český stát, který rozměrem byl několikanásobně větší v porovnání s tím, který byl předtím. Na rozdíl od svého otce, který téměř odevzdal „nenáviděné“ české země Ludvíku Bavorskému (zabránila mu v tom jeho žena Eliška), Karel IV. jako i jeho matka, byl proti rozdělení země. Navíc vytrvale přibíral země a chápal, že k obraně království musí být jeho hranice rozšířeny a ekonomika země rozvinuta. Karel IV. k dosažení vytýčeného cíle provedl výrazné změny ve všech oblastech života státu. Napomáhala tomu koncentrace jak materiálních, tak i informačních toků v přirozeném průsečíku všech směrů Evropy, které tak umně využil český král při uskutečňování své myšlenky „centrismu“.

Obr. 2 Rozmístění hlavních měst evropských zemí vzhledem k Praze

Lze mít zato, že Karel IV., ač si to sám neuvědomoval, se celý život zabýval logistikou.^{6/} Když byl ještě markrabím, přikazoval udržovat řeky čisté a dodržovat výšku hrází pro bezpečný průjezd vozů. Později rozkázal zabudovat do každé přehrady průjezdná vrata o šířce 20 loktů (kolem 12m). A hlavně měl záměr vytvořit vodní cestu a spojit Černé moře se Severním přes Dunaj, Vltavu a Labe. Kolem roku 1375 Karel IV. poslal do jižních Čech zeměměřiče a na horním toku Vltavy byly zahájeny irigační práce. Bohužel, po smrti krále byly tyto práce zastaveny. V 16. století za pomoci peněz bohatého domu Rotschildů byla zahájena výstavba kanálu mezi Vltavou a Dunajem. Avšak obyvatelé podunajských oblastí zabránili této výstavbě a ta byla brzo zastavena. Kdyby žil Karel IV. ještě 5-7 let, pak by jeho logistický projekt byl v takovém stádiu, že by se tento proces stal nevratným. Karel, když ještě nebyl králem, se v roce 1336 se svým otcem zúčastnil křížového tažení proti Litvě. Cestou onemocněl střevní infekcí a dlouho se léčil v Královci (později Königsberg), který byl založen Otakarem II. Tam se Karel seznámil s hansovními kupci, kteří cestovali z Lübecku do Novgorodu. Hansa – obchodní a politický spolek seriózních měst - byla tehdy na vrcholu moci, ale svou činnost omezovala pouze na země severní Evropy. Již tehdy Karel IV. pochopil, že rozšíření oblasti vlivu tohoto spolku do střední a jižní Evropy může podstatně změnit směřování toků zboží na celém kontinentu. Počítal s tím, že by přitom získalo nejvíce České království. České ženy se budou oblékat do sibiřských kožešin, dopravovaných kupci z daleké Mangazeje. Muži by dostali k pivu prvotřídní a nedrahou tresku. Mohlo se také stát, že právě tato dopravní cesta by konec konců nedopustila postupné upadání a rozpad hánse v důsledku nerozšiřování jejího vlivu.

Pokud by vládci hansy vědomě uvažovali o rozvoji a upevnění spolku, mohli by Karla IV. stimulovat a slíbit mu finanční podporu při realizaci uvažovaného logistického projektu. Tím spíše, že Karel IV. byl vždy objektivně vnitřně připraven k osvojení, jak říkal, „půlnočního směru“. Současně s jinými motivy to krále vedlo k urychlení výstavby Nového Města a jiných objektů, nezbytných k pohybu zboží bez překážek v hlavních směrech v Evropě, které se protínaly v Praze. Právě k tomu byl vybudován kamenný most přes Vltavu. V jiných místech království byly vybudovány přepravy přesně podle uvedených směrů.

Karel IV. věnoval rozmístění a budování Nového Města zvláštní pozornost. V souvislosti s tím vydal nařízení o budování a využívání pozemků v uvedených místech. Přitom zakázal přeprodávání půdy a vymezil lhůty výstavby v této části hlavního města. Promyšlena byla i struktura osídlení Nového Města. Zcela zřetelně bylo stanoveno, v jakých částech a jací řemeslníci se musí usídlit, kde budou různé specializované trhy a kde budou kupci bydlet.

Karel IV. závčas přijal řadu ochranných opatření před přílišným vlivem cizích trhů. Tak v roce 1351 vydal nová kupecká pravidla, která chránila místní kupce před německými trhovci. Karel IV. chápal i výhody pronikání cizího zboží a zjevně inicioval vnitřní obchod. Přitom již za 3 roky osvobodil od daní pražské a později jiné české kupce, které tak nutil k častějšímu pobytu v hlavním městě. Později, v roce 1360, byla tato zvláštní privilegia rozšířena na Kutnou Horu a jiná místa. Karel IV. nepřipouštěl živelný vývoj trhu a nepřímými metodami ho reguloval vždy ve prospěch domácích kupců a výrobců zboží, třebaže omezoval práva cechů. Začal organizovat výroční trhy. Časově je určoval k významným slavnostním datům, při nichž byly vystavovány královské znaky, včetně korunovačního kříže s cennými relikviemi. I když ne okamžitě, ale až k roku 1375 Karel IV. zakázal dovoz vína (kromě italského a španělského) a chránil tak domácí výrobce.

Nehledě na přezdívku „kupec na trůně“, Karel IV. měl zřetelné strategické myšlení a jasně si představoval, jak se má rozvíjet hospodářství království a zejména jeho komunikační prostředky.

Karel IV. se nad tím zamýšlel v rámci myšlenky „centrismu“ a napsal: „Evropa sama získá na svém významu. Stane se zemí neomezených možností“. V tom zřejmě viděl hlavní a zvláštní úlohu dynamicky se rozvíjejícího Českého království, nacházejícího se ve středu Evropy. Nebylo náhodné, že Karel IV. měl zálibu v logistice. K tomu ho nabádala nejen zeměpisná poloha Čech, ale

^{6/} Král byl prakticky půl života na cestách, ne kvůli zálibám, ale operativně přitom řešil státnické věci. O cestách se vedly podrobné záznamy. Při cestách král nerad nocoval u cizinců, a proto vždy kupoval země.

projevovala se v tom i dědičnost. Měl na paměti, že jeho předek – byzantský imperátor Lev VI. (866 – 912) – napsal poprvé traktát o válečné logistice a nosil Nimrodovu korunu (Nimrod – stavitel babylonské věže). Právě proto svatováclavskou korunu českých vládců krášlí byzantský kříž.

Karel IV. věděl, že se v něm spojily dva rody: Lucemburkové a Přemyslovci. Praměti dynastie Přemyslovců byla Libuše. Ta před několika stoletími předpověděla svému rodu velkého vládce. Karel měl na paměti i proroctví opata Jáchyma, který předpověděl, že nový český vládce se vyrovná Konstantinu Velikému a stane se králem řeckým a římským. Jak vidno, proroctví se vyplnilo, a Karel IV. se stal císařem Svaté říše římské.

Idea „centrismu“ nabádala Karla IV. k myšlence, že hlavní město Praha se musí stát po Konstantinopoli třetím Římem. Byl si vědom toho, že zeměpisně je v tom trojúhelníku nejvyšší místo u Prahy. Nehledě na to, že Praha sama je ve středu Evropy! Karel IV. také zasvětil celý svůj život tomu, aby se Praha stala poutním místem, tj. novým Jeruzalémem. Právě proto a zcela nenáhodně Karel IV. odmítl návrh, aby se stal lombardským králem s „železnou korunou“ a italským imperátorem. Zbytečně ho přemlouval znamenitý pražský lékárník Ital Angelo. Karel IV. okomentoval svoje odmítnutí tak, že bylo zbytečné více naléhat. Věc se měla tak, že Karel IV. opakovaně přikázal rozdělat plamen pod speciálně zhotovenou kovovou nádobou a přivedl k němu lékárníka. Když olej v nádobě vzplanul a na povrchu se objevily šestiúhelníky, dokonalou italštinou řekl: „Štěstí být italským vládcem je tak dočasné a pomíjivé a krátce jako tento jev.“ V tom okamžiku mřížka z šestiúhelníku zmizela a povrch oleje byl opět klidný. Ital byl udiven tím, co viděl, ale nedokázal to vysvětlit. Lékárník jistě mnohé znal, ale pochopil a přestal naléhat a přemlouvat krále. Víc se k tomu tématu nevraceli. Karel IV. aby neurazil lékárníka, vychválil jeho překrásnou zahradu a okamžitě přikázal zrušení daní udivenému lékárníkovi.

Problém italského trůnu dvakrát nastolil i znamenitý básník Francesco Petrarka, který při setkání vznešenými slovy zval Karla IV. do Itálie, kladl k nohám krále Řím a sliboval mu slávu a moc Césarovu a Augustovu. Nicméně Karel IV. se nedal zvíkat, pociťoval k těmto zvukům jménům zvláštní nepřízeň. Byl horlivým katolíkem a odmítal úvahu o tom, že velká helénská kultura zanikla vinou křesťanství. Chápal, že vinen je pyšný imperátorský Řím. Proto mu nezbývalo než zopakovat a ukázat hostovi pokus či trik s objevením a zmizením šestiúhelníků. Tento pokus si král oblíbil.

Samozřejmě, byla tu i vážnější příčina demonstrativního odmítnutí takového návrhu. Šlo o to, že Karel VI. nechtěl vládnout zemím v bezprostřední blízkosti papežského stolce. Navíc v mnohém nesouhlasil s papežem, což bylo veřejně vyjádřeno i ve Zlaté bule. Konfrontace dospěla až k závěru, že Karel IV. v podstatě zhatil třetí křížovou výpravu schválenou papežem. V důsledku toho přes čtyřicet tisíc křížáků zůstalo bez práce a dlouhodobě se potulovalo po Evropě a nahánělo hrůzu mírumilovným obyvatelům. Navíc on cítil s „kacířem“ Dantem, který měl zato, že král papeže vcelku nepotřebuje. Nicméně moudrý Karel IV. kompromisně s církví psal: „Sloužit Bohu znamená vládnout“. Nejednou přitom citoval římského vládce Augusta, který říkal: „Nemáte ponětí o tom, jak obtížné je být u moci!“

Když se Karel IV. zahloubal nad smyslem postupně vytvářeného schématu na mapě, pomyslel si: „Co když jsou to střely nepřítel, kteří obklíčili království ze všech stran?“. Vzpomněl si a opět pocítil ostrou bolest od anglické střely, která ho zasáhla v okamžiku smrti jeho poloslepého otce na bitevním poli. Otrásl se nad tou myšlenkou. Tehdy se králova pozornost zaměřila na to, jak se v tomto případě ubránit nepříteli. „Samozřejmě, je málo pravděpodobné – pomyslel si – že útok bude okamžitě ze všech stran, tím spíše ze vzdálených přístupů k městu. Z blízkých přístupů to možné je, obklíčení města bývá vždy kruhové, i tehdy, když nepřítel přijde pouze z jednoho směru“. Karel IV. začal přemýšlet o tom, jak strategicky správně zabezpečit svou zemi, pokud se nepřítel bude pohybovat ze všech tří hlavních směrů, zobrazených na jeho schématu (obr. 1). Karel IV. přemýšlel nejen o výstavbě zábran proti pohybu nepřítel. Věděl, že všechny strategické cesty na světě jsou postaveny tyrany, ale obranná zařízení se požadují okamžitě – je to nutné. Král jasně chápal, že žádné pevnosti proti silnému nepříteli nepomohou. Potřebné je netradiční řešení, např. informaci o snadnějších cestách pro obcházení. Také je navrhl. Využil přitom zásadu odvedení do strany každé nejpravděpodobnější cesty směřující k Praze. Na stále se zaplňujícím schématu našel nejkratší

vzdálenosti mezi různými směry, které míjejí Prahu a vznikl šestiúhelník. Znovu si vzpomněl na síť šestiúhelníků, kterou uviděl v ohništi, která za okamžik zmizela. Reálně neexistující nakreslený šestiúhelník nikdy nezmizí, stejně jako nikdy nezmizí nepřítel. Naopak, jeho strategický význam pouze vzroste. Král se zamyslel: pokud v úhlech každé strany proti protivníkově střele postaví pevnost, bude jich šest. Avšak takové obranné schéma bude velmi drahé a výstavba pevností se protáhne. Proto se rozhodl snížit počet pevností o polovinu - spojil čáry v šestiúhelníku ob jednu. Dostal tak magické zobrazení čísla tři ve tvaru rovnostranného trojúhelníku. Avšak obrázek byl nesouměrný, a hlavně polovina směrů nebyla chráněna před nepřítelem. Tehdy král spojil tři zbývající vrcholy šestiúhelníku a dostal šesticípou hvězdu – hexagram, která mu připomínala hvězdy vylétající z ohniště. Když spojil přímkami průsečky trojúhelníků, dostal opět vnitřní šesticípou hvězdu. Když se pozorně zadíval na trojúhelníky tvořící tuto hvězdu, pochopil, že jeden z nich, obrácený vrcholem nahoru, je starým křesťanským symbolem Svaté Trojice a v hermenautice je to symbol plodnosti, čili jednotka – základ bytí. Když dále do tohoto trojúhelníku^{7/} zakreslil ještě čtyři rovnostranné trojúhelníky, uviděl, že prostřední z nich se jevil jako „Boží oko“ v kabale. Zvětšené zobrazení „Božího oka“ umístil přes trojúhelník a opět dostal hexagram. Král se sám divil, k jakým závěrům může vést jednoduché grafické zobrazení. Ale hned se rychle uklidnil a vzpomněl si na výrok Pythagora o tom, že „Bůh působí geometricky“. Karel IV. spoléhal na to, že schéma rozmístění pevností ve vrcholech trojúhelníků umístěných přes sebe, to znamená s dvojím „Božím okem“, spolehlivěji ochrání hlavní město státu před nežádanými hosty. Získaný útvar – hexagon – nazval „Ochrannou hvězdou“. A zde si zase vzpomněl na hvězdy z šestiúhelníků, vylétající z ohniště.

Tak pro přátele, mírumilovné obchodníky a poutníky, byly určeny přímé směry bez překážek, protínající se v Praze, ale pro nepřátele „Ochranná hvězda“ s 12 pevnostmi ve vrcholech a v bodech průsečků trojúhelníků, tvořících hexagon (obr. 1). Jak Karel IV pochopil, desinformace protivníka musí být založena jakoby na nelogickém schématu obranných pevností mezi základními směry pohybu k Praze. Ve skutečnosti počítal s tím, že každý z těchto směrů bude chráněn ne jednou, ale hned třemi pevnostmi, což výrazně zvýší spolehlivost obrany přístupů k hlavnímu městu království. Tím spíš, protože v základu obranného schématu je zdvojené „Boží oko“ a magické číslo 12. Karel IV. pokračoval v grafických úvahách na mapě uvnitř hexagramu a vytvořil tak úplné schéma obrany království a jeho hlavního města Prahy, v němž zřetelně vystupoval zrcadlový obraz „Božího oka“. Nejvíce jej překvapilo, že malá část uvažovaného schématu obrany se podobá druhé větší části. Nyní to nazýváme fraktálovými objekty, které mají vlastnost vzájemné podobnosti neboli měřítkové invariantnosti. A tehdy tento náčrt znovu Karlu IV. připomněl ohniště se sítí šestiúhelníků a podobnými hvězdami různé velikosti, které ze sítě „vyskakovaly“. Král byl zvědavé povahy a proto byl hloubavým výzkumníkem. Pomyslel si, že tyto hvězdy jsou podobné vločkám sněhu padajícím z nebe. Jsou nekonečně jednotvárné. Teprve po 600 letech na to poukázal vědec Koch (Kochova vločka). Problémy hloubky a hranic stejnorodosti, a rovněž měřítek mnohosti v přírodě, zajímaly krále dávno. Když uviděl mračno letících sarančat, které plnilo celou Evropu a přivádělo k zděšení vše živé, mnohokrát sedal na koně a snažil se dohnat a předehnat toto mračno. Chtěl tak poznat rozměry mračna. Nejen přemýšlel a psal o tomto jevu, ale snažil se ho i vysvětlit. Přitom zcela odvrhl církevní verzi o sarančatech jako o Božím hněvu a trestu a o konci světa.

Teprve nyní, díky Karlovu rozhodnutí, dokážeme pochopit, proč generel města Prahy tvoří čtyři hlavní rovnostranné trojúhelníky, zvané trojúhelníky živlů. Tak např. v úhlech jednoho z nich ve vzdálenosti 2,3 km od sebe je hlavní kostel Prahy – chrám Svatého Víta, rotunda Svatého Longina, chrám Svatého Klimenta a v úhlech druhého ve vzdálenosti 3,2 km jsou rozmístěny chrám Petra a Pavla na Vyšehradě, chrám panny Marie a chrám Svatého Petra na Poříčí. Není náhoda ani to, že linky metra uprostřed Prahy tvoří podzemní trojúhelník.

^{7/} Ve skutečnosti Karel IV. zkoumal pouze horní část trojúhelníku vnitřního hexagramu, jehož základnu tvoří úsek horizontály, procházející Prahou (obr. 1).

..... Karel IV. si nejednou prohlížel šestiúhelník – hexagon, který nakreslil na mapě Evropy a stále se přesvědčoval o tom, že podobně jako sluneční paprsky,^{8/} jsou na kontinentu tři hlavní směry, ve kterých dochází k výměně zboží a myšlenek. Když se uvažuje přímý a opačný směr jejich toků, spektrem jejich vlivu lze zobrazit graficky pomocí šestiúhelníku v podobě „větrné růžice“. Po opakovaném měření a pokusech pochopil, že šestiúhelník – hexagram, nejlépe vyhovuje a vystihuje centrální polohu Čech v Evropě, přes které mohou vést všechny cesty po souši pro přemísťování lidí a zboží z jednoho kontinentu na jiný a ještě dále na jiné pevniny.

Magická síla uvažovaného symbolu vedla krále k přehodnocení významu Čech nejen v Evropě, ale také k vizi takových cest rozvoje prostředků komunikace, hlavně dopravních tepen, o nichž lze pouze snít. Karel IV. se nicméně obával slepých chyb rozvoje těchto prostředků, a proto nezveřejnil svoje dohady a dal přednost jejich zakódování. Samozřejmě chápal, že lidstvo nalezne nejpokrokovější formy rozdělování a dodávky zboží, které nebudou narušovat harmonii v budoucí společnosti.

3 KÓDOVÁNÍ LOGISTICKÉHO TAJEMSTVÍ KRÁLE

Když si Karel IV. zcela uvědomil myšlenku „centrismu“, začal jasně pociťovat potřebu toho, že by se s blízkými měl podělit o své myšlenky. Avšak bál se, že nebude pochopen, a naopak, že nepřátelé vlasti ho pochopí velmi dobře. Proto váhal a zcela odmítl rychlé zveřejnění svých myšlenek. Svůj záměr tajil, ale nezůstal nečinný a vytrvale plnil vytyčený program rozvoje a obrany státu. Jak je patrné z obr. 1, stačil za svůj život uskutečnit více než polovinu schématu obrany, vypracovaného na základě hexagramu. K tomu založil na území království 8 opevněných měst. Chápal, že zcela uskutečnit toto schéma se mu do smrti nepodaří, ale odhalovat ho před nepřeciemi a nepřáteli zatím není třeba, a dokud není zabezpečen severovýchodní směr, není to prostě možné. Proto se rozhodl předat potomkům logistickou ideu „centrismu“ a schéma „Ochranné hvězdy“ v zašifrované formě. Počítal s tím, že jejich moudří představitelé odhalí kód, důstojně ho ocení a dokončí dílo, které on začal. Nevěděl ale, jak to vše zakódovat. Karel IV. však nebyl člověkem, který by nenašel východisko z jakékoli složité situace. Byl velmi bystrým a pružným politikem, rozhodl se za každou cenu najít když ne přímý, tak alespoň nepřímý způsob řešení vzniklého problému. Taková příležitost se mu nabídlá nečekaně. V roce 1354, když vládl osmý rok, židovská obec Prahy poprosila krále, aby mohla mít vlastní prapor s vyobrazením hexagramu – „Davidovy hvězdy“. Když král uviděl na praporu tento znak, na okamžik oněměl. Neztratil však duchapřítomnost a nedal to na sobě znát. Bez zbytečných otázek a vysvětlování souhlasil a poprvé v dějinách poskytl privilegium zobrazení hexagramu na praporu židovské obce. Podivil se, jak úplně se shoduje zakreslení „Davidovy hvězdy“ a vlastními náčrtky na mapě obrany, které ho nejeden rok pronásledovaly v myšlenkách. Podstatu těchto myšlenek pociťoval již dávno, když vycházel z ideje tvůrčího „centrismu“. Pochopil, že nemůže být vhodnějšího způsobu jak zatajit před současníky a zároveň zakódovat pro budoucí pokolení vlastní představu o symbolu „centrismu“. „Ať si Židé myslí, že je to pouze jejich znak, pomyslí si král, jsou všudepřítomní a roznesou tento symbol po celém světě. Vždyť všichni poznají, že právě já jsem jim to povolil, a to asi ne bezdůvodně. A když lidé uvidí skutečně schéma ochrany království a ocení jeho záměr a význam, pochopí také proč jsem to udělal. Že ve skutečnosti má tento tvar hlubší, ještě nedoceněný smysl, jehož podstatu zatím nebylo nutné odhalovat. Nakonec se určitě najde někdo, kdo pochopí jeho opravdový význam, velmi důležitý pro zemi“. Tak uvažoval Karel IV. v přítomnosti delegace židovské obce. Přitom chápal, když vyhověl jejich prosbě, že mimovolně kóduje svůj důležitý objev, jehož uskutečnění si vyžádá nejedno století. Neobrátil pozornost ani na to, že hexagram na červeném poli mu byl ukázán v podobě zlatými nitěmi vyšitých rovnostranných trojúhelníků, rozmístěných pod úhlem do různých stran. V tom okamžiku byl prapor nakloněn tak, že trojúhelníky nebyly jeden přes druhý, nýbrž téměř vedle sebe, to je tak, jak je král nejednou zakreslil na svých obranných schématech „centrismu“. Co znamená

^{8/} Na obrazovce televizoru je vidět, že jasně svítícími body procházejí tři paprsky.

rámeček z několika zlatých pásů kolem hexagramu na krajích praporu, a proč jeho spodní část, počínaje od středu, je ořezána pod úhlem a tvoří trojúhelník, tím se král nezabýval.

Mnohokrát se na tomto případě Karel IV. přesvědčoval o své pravdě, když odolával pokušení říci o svém tajemství, a současně pohlížel na obranné schéma načrtnuté na mapě (obr. 1). Přitom se neznepokojoval tím, že bude obviněn z plagiátorství. Byl zasvěceným znalcem^{9/} izoterických symbolů, zejména znal hermenautiku a věděl, že hexagram, počínaje starými horoskopy, se nejednou používal různými národy a náboženstvími jako symbol. V daleké minulosti se hexagram používal nejen Židy, ale také v Indii a později na Středním a Blízkém východě, kde byl symbolem bohyně Astarty. A v Mekce byl hlavní muslimskou svatyní černý kámen Kaaba od věků do věků tradičně pokrýván hedvábnou pokrývkou, na níž jsou zobrazeny šestiúhelníkové hvězdy.

Počínaje „bronzovou dobou hexagramu“, jakož i pentagramu, byly tyto symboly hojně využívány jako dekorace mnohými národy, které byly od sebe vzdáleny, jako např. Semity v Mezopotámii a Kelty v Británii. Přitom se pentagram jako magický symbol používal mnohem častěji než hexagram. Oba tvary lze pozorovat mezi ilustracemi na stránkách mnohých středověkých knih, zasvěcených alchymii, magii a čarodějnictví. V arabských knihách ve středověku se přitom tento znak vyskytuje častěji než v evropských mystických knihách. Toto všechno samozřejmě Karel IV. věděl.

Hexagram původně nebyl specifickým židovským symbolem a neměl nejmenší vztah k judaismu. Spojení tohoto symbolu se jménem krále Davida, jakož i pěticipé hvězdy se jménem krále Šalamouna, není nic jiného než výmysl pozdního středověku. K fantazii podobného druhu se nejen ve středověku, ale i v současnosti obracejí mágové a „profesionální“ kouzelníci, vedení bez všech pochyb obchodními zájmy, snažící se uspokojit nenáročný vkus svých zákazníků. Opravdu se předpokládá, že hexagram byl rodinným symbolem rodu Davida al-Roi, který žil v Iránu a byl jedním z uchazečů na roli Mesiáše. Tím se někdy vysvětluje původ přijatých názvů hexagramu: magen David nebo „Davidův štít“. Ty se poprvé připomínají ve 12. století.

Hexagram, na rozdíl od chrámového svítidla Menory, se bez přispění Karla IV. stal židovským symbolem poměrně nedávno. Podle mínění autorů Židovské encyklopedie byl hexagram převzat kabalisty od templářů teprve ve 13. století. Jeho široké rozšíření se vysvětluje snahou Židů najít, jako u jiných náboženství, jednoduchý symbol pro judaismus. Napomáhalo tomu i to, že se tento znak zobrazuje jednoduše, esteticky je přijatelný a navíc je zcela symetrický. Použití hexagramu jako židovského symbolu bylo tak podmíněno nejen jeho vnitřním smyslem, nýbrž vnějšími příčinami. Nicméně, když se stal hromadně uznávaným jako specifický židovský atribut, našlo se mnoho zájemců o náboženské a mystické uznání jeho použití. Právě díky širokému použití byla šesticípá hvězda tak či jinak zahrnuta do symboliky.

Je-li symbolika metodou analogie při konkrétním použití, pak jsou symboly jazykem Přírody. Každý jev ve Vesmíru, jeho podstata a zákonitost se projevují a zpřístupňují omezenému rozumu člověka pomocí symbolů. Jejich pomocí byl hledán způsob, jak sdělit jiným lidem něco takového, co překračuje možnosti jazyka. Ve stejném tvaru může být symbol skrytým nebo zjevným, protože moudrému je jasný, zatímco pro neznalého je nepochopitelný. Je však třeba vzít v úvahu to, že národy přicházejí a odcházejí, říše vznikají a zanikají, zlatý věk vědy a umění se střídá s temnými obdobími pověr. Proto staří mudrcové volili krajní prostředky k tomu, aby si byli jisti zachováním svých znalostí. Rozmístili symboly těchto znalostí nejdůmyslnějším způsobem, např. na sklonech hor a zamaskovali je kolosální velikostí zobrazení, z nichž každé je geometrickým zázrakem. Symboly však pravdu spíše skrývají než aby ji odhalovaly. Karel IV. chápal, že existuje vyšší Hierarchie. Pod její nadvládou se shromažďují všichni ti, kteří mají schopnost reagovat na duchovní impulsy. Pro ně nemá význam ten fakt, že jejich terminologie, jejich chápání symbolů a obrazů se mezi sebou odlišuje. Tak uvažoval Karel IV., a nehledě na podmíněnost a relativnost symbolů svěřoval jimi svoje, jak se ukázalo, logistické tajemství. Proto se rozhodl, vycházejí z praktické nutnosti, dávno

^{9/} Karel IV. zřejmě zdědil po věštkyni Libuši dar věštění. Stále se něčeho obával, špatně spal a míval vidění. Zřejmě se tu projevilo trauma z dětství. Když byl tříletým dítětem, často býval na otcův příkaz dáván bez matky do sklepení na dva měsíce.

před rokem 1354 na základě svých grafických náčrtků na mapě Evropy pro využití hexagramu jako symbolu ideje „centrismu“. Není to v rozporu s replikováním – opakováním symbolu, zesilujícím jeho význam. Takovým zvláštním způsobem kódování král na jedné straně ukryl před současníky, a na druhé straně umožnil budoucím pokolením uhádnout tajný význam efektivního rozvoje a obrany Čech. Podíváme-li se zpět do historie, lze říct, že kód Karla IV. o 130 let předčil kód da Vinci a mnohé jiné.

Jako opravdový génius král žil a tvořil v tomto světě, který sám odhalil, vymyslel a postavil. Není důležité jaký význam vkládal judaismus do symbolu „Davidovy hvězdy“, nýbrž důležité je to, co načrtl Karel IV., když přemýšlel o unikátním osudu země. Karel IV. dlouho před Nietzschem pocítoval, že od budoucnosti nepozorovaně fouká vítr. Cítil, kam spěje budoucnost a na život se díval jako na tok událostí. Chápal, že minulost je vždy přítomna v současnosti a v minulosti je vždy založena budoucnost. Karel IV. samozřejmě chápal časový paradox, odhalený téměř za 700 let Charuki Murakamem. Podstata tohoto paradoxu spočívá v tom, že s každou vteřinou se svět liší od světa, který byl poznán dříve. Vzpomínky vytvářejí souběžné světy, avšak ne ty, o nichž píše fantastové, nýbrž ty, které osobnost může chápat. Jinak řečeno, svět skutečně vypadá tak, jak si ho představujeme a nejspíš se trvale mění. Podobný pocit ujistil a uklidnil Karla IV. Potvrdil mu, že totéž si mohou různí lidé představovat po svém. Přitom si král samozřejmě uvědomoval, že čas je tok, který nemůže být nasměrován zpět a znovu zopakován.

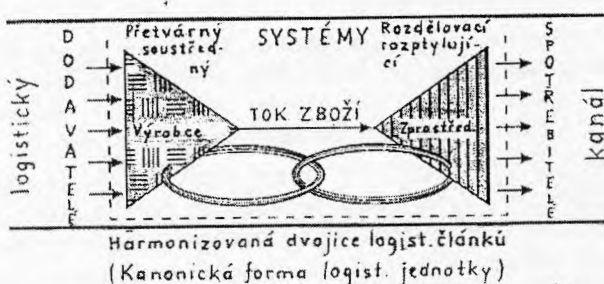
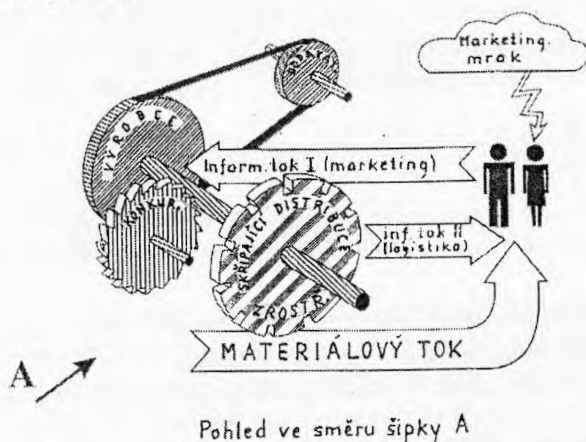
Zejména fakt, že v Praze – ve středu Evropy – bylo Židům poprvé darováno Karlem IV. privilegium a právo zobrazovat na praporu hexagram jako symbol judaismu, bude napomáhat rozšíření do celého světa i každého dalšího smyslu vkládaného do tohoto symbolu. Karel IV. skutečně počítal s tím, že jím svérázně zakódované základní logistické ideje „centrismu“ a její grafické znázornění v podobě hexagramu se rozšíří všude zásluhou judaismu. A nemýlil se. Jiná je věc, že jeho kód nebyl dosud rozšifrován. Jak se ukázalo, Karel IV. v základu logistického schématu intuitivně použil deduktivní metodu po svém předkovi, byzantském vládcí Lvovi VI. To znamená, že od obecné myšlenky všezahrnujícího „centrismu“ přešel k jednotnému symbolu jeho zobrazení, který použil k dílčím praktickým cílům rozvoje a obrany království. Neukázal však způsob odhalení svérázného kódu zašifrovaných znalostí. To si vyžádalo induktivní přístup, který navrhuje autor článku ve své teorii harmonizovaných logistických řetězců dodávek [1, 2].

4 ROZLUŠTĚNÍ LOGISTICKÉHO TAJEMSTVÍ ČESKÉHO KRÁLE KARLA IV.

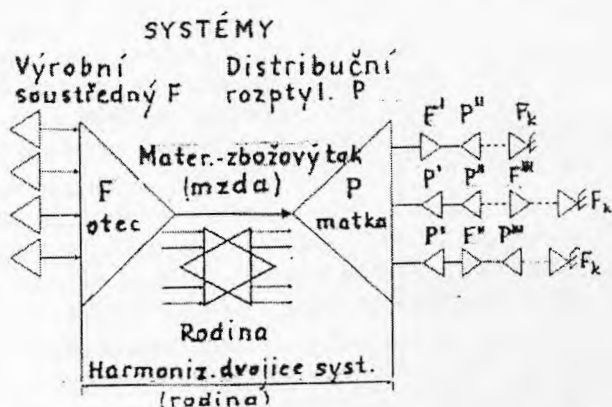
Podstata zkoumané teorie spočívá v tom, že materiální výroba je představována v podobě procesu s překážkami. Hlavními účastníky tohoto procesu jsou výrobce (nebo mezispotřebitel) a zprostředkovatel^{10/}. Všichni jsou v jakési míře překážkou pro materiální tok. Přitom na trhu kupujícího, nikoli prodávajícího, má konečný spotřebitel privilegované postavení a vždycky je na konci logistického řetězce dodávek. Výrobce (průmyslový systém) a zprostředkovatel (distribuční systém) představují nedělitelnou a samostatnou logistickou jednotku (její kanonická forma je uvedena na obr. 3), která je graficky zobrazena trojúhelníky, různě situovanými podle toho, zda se logistický kanál zužuje nebo rozšiřuje. Každý systém plní v této jednotce svou specifickou úlohu – soustřeďování nebo rozšiřování logistického toku (hmotného nebo informačního). Oba systémy, které spolupracují bez překážek, jsou spojeny dopravními tepnami a informačními kanály. Pokud přemístíme trojúhelníky tak, aby se zkrátily (nebo odstranily) tyto tepny, vznikne hexagram (obr. 4) přesně takový, jak ho znázornil Karel IV. v podobě symbolu myšlenky „centrismu“ a „Ochranné hvězdy“ (obr. 1). „Ochranná hvězda“ se liší od „Davidovy hvězdy“ pouze tím, že je otočena o 30°, čímž se zdůrazňuje rovnocenné postavení těchto trojúhelníků v systémech, jejichž vrcholy jsou rozmístěny na stejné úrovni. Jinak řečeno v navržené teorii výroby a rozptylující distribuční soustava jsou chápány jako stejně důležité na trhu zboží. Vztaheno k lidské rodině – jedna z interpretací logistického systému je, že otec a matka jsou rovnoprávní a jejich děti a vnukové v rodině tvoří své

^{10/} Přímé bezprostřední dodávky, které jsou zvláštním případem směny zboží, nejsou uvažovány.

vlastní harmonizované rodiny (obr. 4). Všichni dohromady – harmonizované páry různého pohlaví a neprovdané a neženaté děti (neharmonizované články logistického řetězce) – plavou ve svérázném akváriu, v tržním prostředí (obr. 5).

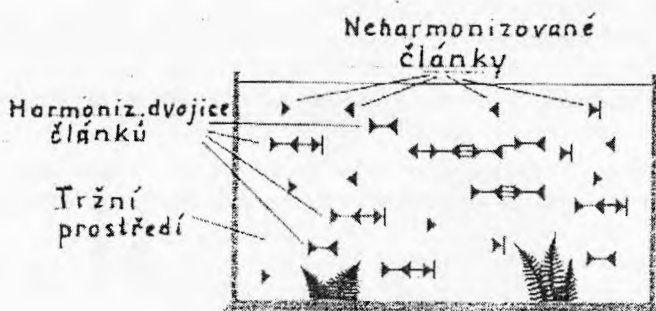

Obr. 3 Marketingově logistický mechanismus pohybu zboží od výrobce ke spotřebiteli

Obr. 4 Genealogický strom rodiny a vazba systému společenské výroby (sfér výroby a oběhu):

- F, P rodiče v harmonizované dvojici systémů (rodina); F^I synovský harmonizovaný systém; P^I – dceřinná distribuční soustava;
- F^{II}, P^{II} vnukové průmyslové a distribuční systémy;
- F^{III}, P^{III} pravnukové průmyslové a distribuční systémy;
- F_k konečný spotřebitel.

Obr. 5 Akvárium s plovoucími řetězci v tržním prostředí

Autor teorie harmonizovaných řetězců upřesňuje vyjádření Dana Browna o původu „Davidovy hvězdy“ v knize „Kód da Vinci“ a předpokládá, že podle indukce každá jednotlivost, ať už kanonická forma logistické jednotky (dva trojúhelníky) nebo její hraniční stav (hexagram), je svatý symbol nerozborné a věčné rodiny jako základu lidské společnosti. Není vyloučeno, že hexagram byl obecně uznán jako symbol míru ve všech jeho projevech.

Induktivní přístup při řešení logistických problémů spočívá v tom, že bez ohledu na nedělitelnost logistické jednotky se tato jednotka nezkoumá jako celek, nýbrž v rozdělení na její složky, které jsou zobrazeny jako oddělené trojúhelníky směřující různým směrem. Je to spojeno s tím, že podstata rozmístění, organizace a technické uspořádání zkoumaných systémů se zásadně liší.

Jinak je tomu v případě Českého království v době Karla IV., jehož zásluhou byla přeměna zemědělské země v zemi s rozvinutým řemeslem. Je známo, že právě Karel IV. napomáhal velkému rozvoji hornictví, zpracování surovin, přičemž současně stimuloval jak agrární sektor, tak obchod. Přitom upřednostňoval mezinárodní obchod. Karel IV. úspěšně přemlouval lucemburské a italské obchodníky, aby projížděli Prahou, byť by to nebyla nejkratší cesta, zato vhodná a bezpečná. Rodící se specializace výroby a rozdělení zboží v podmínkách převažující naturální směny nutily, aby obchod prováděl ten, kdo výrobky vyráběl. Právě v tomto případě se oba systémy v logistické jednotce – výrobní a distribuční – přirozeně ztotožňovaly a graficky tvořily hexagram. Jinak řečeno hexagram je mezním stavem logistické jednotky, v níž je dopravní faktor doveden do minima. A protože v „Ochranné hvězdě“ všechny nebezpečné směry měly stejný význam, Karel IV. neuvažoval o žádném rozdělení hexagramu na dva samostatné, oddělené trojúhelníky, jak tomu je v kanonickém tvaru logistické jednotky. Karel IV. se řídil deduktivním přístupem a uvažoval hexagram jako celek. Jinak řečeno tvoření a obranu pojímal jako organickou jednotu.

V souladu s navrženou teorií kanonický tvar logistické jednotky je rozdělený (roztažený) hexagram, který Karel IV. zvolil jako symbol „centrismu“, jako základ harmonizace ekonomického rozvoje a současně výstavby obranného schématu. Svědčí to o tom, že zakódovaný symbol lze zařadit mezi logistická tajemství, jejichž rozluštění bylo možné jen díky uvedené teorii [1, 2].

Karel IV. chápal, že v kruhovém, což znamená v nejlevnějším schématu obrany království a jeho hlavního města, trojúhelníky je třeba posunovat symetricky. Koncentrace všech obranných sil hlavního města musí být tedy rovnoměrná a zároveň rozmístěná po pevnostech, umístěných v cípech a záhybech ochranné hvězdy (obr. 1). Zde král uvažoval deduktivně a nikdy tento přístup nezměnil. Z jedné i z druhé strany Karel IV. rozvíjel mezinárodní obchod a po celý svůj život se neuvědoměle snažil roztáhnout tyto trojúhelníky tak, aby v souladu s navrženou teorií [1, 2] se rozmístily v kanonickém tvaru logistické jednotky (obr. 3/ pozice A, obr. 4). Lze říci, že zahraniční výrobce a místní spotřebitel výrobků (a opačně) jsou místně rozdělení a mezi nimi je nutné zprostředkovatel – kupce a přirozeně dopravní komunikace. V tomto případě přemýšlel Karel IV. induktivně, protože se snažil zkoumat každého odděleně a přiblížit tak všechny účastníky mezinárodního trhu.

Když to zobecníme, pak pro obranu a rozvoj státu byl králův přístup systémový. Právě Karel IV. důsledně využíval zpočátku deduktivní model rozvoje a obrany království, a posléze pro intenzifikaci ekonomického rozvoje cestou využití mezinárodního obchodu využil induktivní model. První model odpovídá ekonomickému rozvoji cestou využití a spotřeby vnitřních zdrojů, druhý model využívá vnější zdroje. V obou případech byla uplatněna pracovní idea „centrismu“. Tak byly oba modely používány současně, doplňovaly se a posilovaly se navzájem. Rozvoj království pak využíval synergického efektu.

Lze tvrdit, že Karel IV. řešil úlohu rozvoje a obrany státu trojjediným přístupem na základě systémového, tokového (logistického) a synergického myšlení.

Vidíme, že tradiční systémové myšlení při řešení složitých úloh již nestačí. Vyjdeme-li z principu doplnění (podle Nilsa Bohra), musí být systémové myšlení zesíleno tokovým (logistickým) a synergickým myšlením.

Pokud je systémové myšlení založeno na zkoumání celku a jeho částí, pak tokové myšlení spočívá důsledně v množství a veskrze v dynamice měnících se stavů a složek samotných soustav.

Vedle dvou prvních způsobů myšlení při řešení složitých úloh je třeba se opírat i o synergické myšlení, které zkoumá dynamiku vzájemného působení celku a jeho částí. K zabezpečení stálosti tohoto procesu je třeba systémy vybavit vlastností samoorganizování. Máme na mysli nejen použití způsobů směřovaného, chráněného i automaticky udržovaného rozvoje za pomoci nízkonákladového řízení složitých procesů, ale i zvýšení jejich užitenosti vlivem uspořádání chaosu. Právě tak, avšak neuvědoměle, řešil aktuální úlohu otec Čechů – Karel IV.

5 ZÁVĚRY A NÁVRHY

Právě rozmach hospodářského rozvoje Čech ve 14. století dovoluje předpokládat, že na současné vlajce země je oprávněně zobrazen modrý trojúhelník přesně tak, jako je v logistické jednotce umístěn soustředný výrobní systém (obr. 4). Pokud se odkaz Karla IV. potvrdí, a jeho idea „centrismu“ bude akceptována nejen v České republice, ale i v Evropské unii, rozšiřující se na východ, pak vlajka země může být doplněna opačným, ale již červeným trojúhelníkem (obr. 3 a 4). Tento trojúhelník zdůrazňuje mimořádnou distribuční úlohu České republiky, která se nachází v zeměpisném středu Evropy. Objektivně je Česká republika zvláštním středobodem (atraktorem) pro evropské a světové subjekty, a zabezpečuje zvýšení synergického efektu vlastního rozvoje i sousedních zemí. V souladu s tím by na jejím území měla být vybudována střediska distribuce evropské a světové výroby v podobě terminálů, různého druhu skladů a jiných logistických podniků, zajišťujících volný přístup a nejlevnější přemísťování nákladů ve všech směrech. Není vyloučeno, že současně se speciální dopravou, vycházejícími kruhovými a paprskovými dopravními tepnami v uvedené soustavě distribuce zboží, může být vybudován kargogravitron s využitím Koriolisovy síly pro přípravu a přemísťování nákladů.

Evropská integrace nebude bez realizace zkoumaného projektu v podmínkách nadcházející globalizace plnohodnotná. Kanonická forma logistické jednotky jako symbol Evropy, vyrábějící a obchodující v míru, může příslušet nejen stránkám časopisu a obalu autorovy publikace [1, 2], ale také vlajce (nebo znaku) Evropské unie.

Logistická hádanka českého krále Karla IV., která vznikla, když současně řešil deduktivní metodou problém rozvoje a obrany království, byla tak rozluštěna prostřednictvím autorovy teorie harmonizovaných logistických řetězců dodávek. Tato teorie byla vypracována na základě induktivní metody.

6 LITERATURA

- [1] Lebeděv, J. G.: *Logistika: Teorija garmonizovannyh cepej postavok*, Moskva, Izdatel'stvo MGTU N. E. Bauman, 2005, 448 s., ilustrace, ISBN 5-7038-2632-2

- [2] Lebeděv, J. G.: *Logistika: Teorie harmonizovaných řetězců dodávek, druhé vydání, změněné a doplněné*, Moskva, vydavatelství MGTU N. E. Bauman, 2007, 488 s., obrázky, ISBN 978-5-7038-3023-9